

Tummas Arabo, landsstýrismaður umborð á Shinkai Maru, har japanari vísir honum part av surimiverksmiðjuni, sum nú er før fyri at fáa krúthvítt og ljútalest surimi burtur úr føroyskum svartkjafti. Mynd kalmar

Tummas Arabo, landsstýrismaður nógdur við samarbeiði við japanar:

Komnir á mál við svartkjafti

-Vit eru komin á mál við svartkjaftinum. Samstarvið millum Føroyar og eina japanska fyrirtøku um at fáa lönandi vinnu úr svartkjafti er so mikið væleydnað, at tað longu í næsta ár verður farið undir ítøkiligt samarbeiði. Hetta sigur Tummas Arabo, landsstýrismaður, sum hevur vitjað umborð á Shinkai Maru.

Tummas Arabo, landsstýrismaður í fiskivinnu-málum er sera fegin um samstarvið við japanar, tá tað snýr seg um at fáa lönandi vinnu burtur úr svartkjafti á føroyskum øki. Tað eru nú trý ár síðani, at landsstýrið og ein japansk fyrirtøka gjørdu ein sáttmála um samarbeiði.

Tummas Arabo vitjaði umborð á japanska royndarskipið Sinkei Maru í farnu viku, har hann tosaði við skipara og manning um royndirnar higartil.

-Eg eri vorðin sannførdur um, at vit eru komnir á mál við svartkjaftinum og at talan nú kann blíva um veruliga lönandi samarbeiði sigur

landsstýrismaðurin og sipar við hesum til, at føroysk skip helt longu í 1995 kunnu avreiða til japanskt framleiðsluskip og fáa góðan prís fyri fiskin, nú hann verður brúktur til matvøru.

Tummas Arabo sigur, at hann fekk mangt áhugavert at vita umborð á japanska skipinum. Tað, sum hann serstakliga beit merki í, var sjálvur fiskiskapurin hjá japanska skipinum. Tað hevur sagt, at skipið fiskar minni enn onnur skip og er hetta eisini rætt. Men tað hevur sína skilagóðu frágreiðing sigur landsstýrismaðurin.

Størri meskar

Japanar brúka nógvar størri

meskar enn aðrir. Tá føroyingar fiskaðu svartkjaft til matna, var tað vanligt, at meginparturin kundi ikki skerast til flak, tí fiskurin var ov lítill. Hjá japanarum eru tað bara eini 10-15%, sum er ov smátt til at skera til flak. Hetta er tí, at teir leggja seg eftir at brúka størri meskar og harvið bert taka tann størsta fiskin. Harvið fara teir eisini væl við stovninum.

Tummas Arabo sigur, at japanar av somu orsök bert nýtast at hava eina lítla skiljmaskinu umborð. Meginparturin av fiskinum fer til flak og surimi. Japanska skipið hevur havt eitt brúkiligt fiskarí og framleiða matvøru burtur úr tí teir

fáa.

Miðskeiðis í 80-unum vórðu drúgvur royndir gjørdar umborð á føroyskum skipum og í landi at framleiða surimi til japanska marknaðin. Ein trupulleikin tá var, at fiskakjøtið var ov myrkt. Hetta hava japanar nú loyst. Nú er bæði smækkur og litur í lagi.

Viðarl samarbeiði

Landsstýrismaðurin sigur, at landsstýrið nú fer at tosa við japanar um úrsletið av trý ára royndum og helst kemur tað hartil, at landsstýrið fer at heita á teir um at leggja eitt framleiðsluskip á føroyskum øki, sum føroysk skip kunnu selja svartkjaft til. Japanar hava tann fyrri-

mun, at teir kunnu fáa lönandi vinnu burtur úr og teir hava eisini marknaðin.

Upp á fyrispurning hví ikki vit sjálvir kunnu hava eitt framleiðsluskip á økinum heldur enn eitt japanskt sigur Tummas Arabo, at vit bara mugu viðganga, at vit í løtuni eru ikki góðir nokk. Vit dugað framvegis ikki at arbeiða nóg skipað, og tá aðrir duga betur enn vit, so mugu vit royna at fáa sum frægast burtur úr tí. Hvat hetta so kann útvikla seg til í framtíðini er ein heilt annar spurningur. Vinnulívspoliðstýringin uppá longri sikt er so at vit føroyingar sjálvir bæði skulu veiða og framleiða tó í tóttum samstarvi við japanar, sum jú hava lykilin til japanska marknaðin.

Endamálið við avtaluni við japanar var at vita, um vit kunnu fáa eina brúkiliga vøru burtur úr svartkjaftinum. Sáttmálin gongur út í heyst og verða nú fyrirreiknaðar nýggjar samráðingar.

Skilagóður vinnulívspoliðstýring

Tummas Arabo heldur annars fyrri, at júst samstarvið við japanar vísir, at hetta landsstýrið rekur ein skilagóðan vinnulívspoliðstýring.

-Tað hevur verið funnið at okkum fyrri einki at gera til tess at skapa arbeiðspláss og at fáa vinnuhjólini í gongd. Hetta er ikki rætt. Vit føroyingar mugu bara

ásanna, at vit í alt og mongum førum duga ikki at arbeiða nóg skipað og nóg miðvíst. Alt ov oftani verður lopið út í eitt ella annað projekt, uttan at hava gjørt nóg nóg fyrirreikningararbeiði. Tað oftani ger meira skaða enn gagn, tí miseydnast tað, so fer eingin í gongd aftur nóg ár fram í tíðina.

Landsstýrismaðurin sigur, at vit eiga at hugsa um bæði hvat kann gerast her og upp á longri sikt. Men skal tú upparbeiða nýggjar møguleikar, so mást tú hava tíð til tess, og her er samarbeiði við japanar eitt gott dømi. Eitt samarbeiði, har leitað verður eftir nýggjum burðardyggum lívsgrundarlag.

At arbeiða upp á longri sikt

Grønlendingar eru á nógvum økjum fremri enn vit føroyingar. Tað er tí, at teir arbeiða við fimmára ætlanum. Teir arbeiða miðvíst, góðtaka eitt undirskot í eina tíð og vita, at hetta undirskotið um eina tíð verður vent til eitt yvirskot.

-Funnist hevur verið at okkara vinnulívspoliðstýring og sagt hevur verið m.a. frá Fiskimannafelagnum, at vit gera ov lítið við royndarveðið. Hetta er ikki rætt. Fortreytin fyrri hesum er at tú sær eina lönandi vinnu í tí tú gert, at tú arbeiðir miðvíst, lang-siktað og skipað og ikki bara leitar í tí óvissa.

John Smith og Tummas Arabo umborð á Shinkai Maru. Her hyggja teir eftir skiljmaskinuni, sum teir bert hava eina av umborð. Teimum nýtist ikki fleiri, tí teir taka bert tann størsta fiskin. Mynd kalmar